PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU KRIZNIH SITUACIJA

Osnovna škola Ivana Kukuljevića, Belišće

studeni, 2025. godine

Na temelju članka 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10. – ispravak, 90/11., 16/12., 86/12., 94/13., 152/14., 7/17., 68/18., 98/19.. 64/20., 151/22. i 156/23.) i članka 51. Statuta Osnovne škole Ivana Kukuljevića Belišće, Školski odbor na 13. sjednici održanoj 27. studenoga 2025. godine donosi

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU KRIZNIH SITUACIJA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

UVOD

Protokol se odnosi na preveniranje mogućih situacija povećanog rizika, kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite djece, kao i svih djelatnika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Temelji se na odredbama: Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakona o radu, Kaznenom zakonu, Pravilnika o načnu postupanja odgojno-obrazovnih radnika i školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima, Protokola o postupanju u slučaju nasilja medu djecom i mladima (2024.), Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Protokola u slučaju seksualnog nasilja, Protokola o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, ali i drugim podzakonskim aktima škole.
On utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja tj. što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, učitelj, učenik, drugi djelatnik škole ili roditelj (skrbnik djeteta).
Protokol treba biti postavljen na vidnom i svima dostupnom mjestu u školi.
O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati učenike na satima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine (po potrebi i češće).

Članak 2.

Protokol sadrži:
1. opće odredbe;
2. općeprihvaćenu definiciju nasilja;
3. postupanje škole u slučaju nasilja među djecom;
4. postupanje škole u slučaju običnog vršnjačkog sukoba;
5. postupanje škole u slučaju saznanja ili sumnje na nasilje u obitelji;
6. postupanje škole u slučaju seksualnog nasilja nad djetetom;
7. postupanje škole u slučaju nasilja prema učenicima od strane odrasle osobe u školi (učitelja, roditelja, drugih djelatnika škole, nepoznatih osoba);
8. postupanje škole u slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe nad odraslom osobom u školi;
9. postupanje škole u slučaju nasilja prema djelatnicima škole od strane učenika škole
10. postupanje škole u slučaju samoozljeđivanja i/ili suicidalnih namjera učenika;
11. evidencija škole o sukobima i nasilju u školi
12. obrazac za opis događaja koji popunjava osoba koja je izazvala događaj.
13. obrasci

14. prijelazne i završne odredbe.

Članak 3.

Koordinatori Protokola o postupanju u slučaju kriznih situacija su stručni suradnici, (pedagog i psiholog) i ravnatelj.

II. OPĆEPRIHVAĆENA DEFINICIJA NASILJA

Članak 4.

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje među djecom i mladima učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

• namjerno uzrokovani fizički napad kao i pokušaj fizičkog napada u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda

• psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih je i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota

• oponašanje djece s teškoćama u razvoju po određenim karakteristikama, primjerice: oponašanje hoda, govora, tjelesnih karakteristika uzrokovanih invaliditetom i drugi ponižavajući gestikulirajući pokreti koji upućuju na intelektualno, mentalno ili osjetilno oštećenje.

Nasilje među djecom i mladima smatra se i elektroničko nasilje (*cyberbullying*) kao oblik komunikacijske aktivnosti sa svim elementima verbalnog, socijalnog ili psihološkog nasilja kroz uporabu interneta, e-mailova, web stranica, blogova, videa ili mobilnih telefona i koja služi kako bi se neko dijete ponizilo, zadirkivalo, prijetilo mu se ili ga se teroriziralo na neki drugi način. Cilj elektroničkog nasilja uvijek je povrijediti, uznemiriti ili na bilo koji drugi način naštetiti djetetu, bilo u obliku tekstualnih ili video poruka, fotografija, poziva ili neugodnih komentara. Može ga činiti jedna osoba ili grupa djece.

Elektroničko nasilje obuhvaća:

• slanje anonimnih poruka neprimjerenog sadržaja i korištenje govora mržnje

• poticanje grupnog govora mržnje i verbalnog nasilja na društvenim mrežama

• širenje nasilnih i uvredljivih komentara o drugoj djeci i mladima

• vrijeđanje i davanje pogrdnih imena

• kreiranje internetskih stranica (blogova) koje sadrže priče, crteže, slike i šale na račun druge djece i mladih

• slanje tuđih fotografija te traženje ostalih da ih procjenjuju po određenim karakteristikama

• fotografiranje i snimanje djece s određenim karakteristikama (primjerice invaliditetom) s ciljem njihova izrugivanja

• otkrivanje osobnih informacija o drugima i stavljanje na društvene mreže bez dozvole

• „provaljivanje" u tuđe e-mail adrese

• slanje zlobnih i neugodnih sadržaja drugima

• prijetnje smrću i druge prijetnje

• izlaganje neprimjerenim sadržajima

• spolno uznemiravanje i spolno mamljenje

• i sve druge oblike elektroničke komunikacija s elementima nasilja među djecom i mladima.

U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima škola je dužna postupati u skladu s *Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u travnju 2024.

Članak 5.

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od običnog sukoba vršnjaka. Obični sukob vršnjaka ima slijedeća obilježja:
1. nema elemenata navedenih za nasilništvo: ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete; nema nerazmjera moći; nema težih posljedica za djecu u sukobu;
2. djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu;
3. mogu dati razloge zašto su u sukobu;
4. ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog;
5. slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe;
6. mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba.

III. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

Članak 6.

U slučaju nasilja među djecom u školi svi djelatnici škole dužni su:

- odmah prekinuti nasilno ponašanje učenika i odvojiti učenike;
- pružiti pomoć i podršku učeniku koji je doživio nasilje;
- obavijestiti o događaju, razrednika, stručnog suradnika škole ili ravnatelja.

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom imenovane stručne osobe za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja - stručni suradnici škole i ravnatelj dužni su:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema djetetu, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih djelatnika škole ili po potrebi pozvati djelatnike policije;
- ukoliko je dijete povrijeđeno u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne liječničke pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, prepratiti ili osigurati pratnju djeteta od strane stručne osobe liječniku te sačekati liječnikovu preporuku o daljnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja ili zakonskih zastupnika;
- odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti roditelje djeteta ili zakonske zastupnike te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznala i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti;
- po prijavi, odnosno dojavi nasilja odmah obaviti razgovor s djetetom nad kojim se dogodilo nasilje, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće. Ovi razgovori s djetetom obavljaju se uvijek u nazočnosti nekog od stručnih djelatnika škole, a na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu;
- roditeljima ili zakonskim zastupnicima djeteta koje je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći djetetu u odgojno obrazovnoj ustanovi i izvan nje, a sa ciljem potpore i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja;
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju spoznaja o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja;
- ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, savjetovati se s nadležnom stručnom osobom ili službom poradi pomoći djeci, svjedocima nasilja;
- što žurnije obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Hrvatski zavod za socijalni rad, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a škola će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u školi;
- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih sa ciljem promjene takvog ponašanja djeteta te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) i izvijestiti ih o obvezi škole da slučaj prijavi Hrvatskom zavodu za socijalni rad, nadležnom upravnom odjelu za obrazovanje ili nadležnom državnom odvjetništvu;
- poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima te o događaju izvijestiti Učiteljsko vijeće škole.

IV. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU OBIČNOG VRŠNJAČKOG SUKOBA

Članak 7.

U slučaju običnog vršnjačkog sukoba svaki djelatnik škole dužan je:
1. odmah prekinuti sukob među djecom;
2. obavijestiti o sukobu razrednika, stručne suradnike i ravnatelja škole;
3. razrednik, stručni suradnik i ravnatelj će obaviti razgovore sa sukobljenim učenicima;
4. dogovoriti će s učenicima da se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće pobijediti, da jedan drugom nadoknade eventualnu štetu (restitucija);
5. tražiti od učenika da popune odgovarajući obrazac o događaju;
6. u slučaju da učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima razrednik i stručni suradnik će pozvati roditelje u školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku;
7. prema potrebi učenik će biti uključen u dodatni rad (savjetodavni rad, pedagoška i/ili psihološka pomoć) u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima (zakonskim zastupnicima);
8. ako učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaća restituciju, škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu sa *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera;*
9. u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja škola će postupiti po Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima.

V. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI

Članak 8.

U slučaju da neki djelatnik škole dobije informaciju ili ima sumnju da je dijete unutar obitelji izloženo ili svjedoči nasilnom ponašanju nekog člana obitelji ili je zanemareno, taj djelatnik je dužan, u skladu s člankom 7. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj 70/17., 126/19., 84/21., 114/22. i 36/24.), odmah o tome obavijestiti razrednika, ravnatelja i stručne suradnike škole. Ravnatelj i stručni suradnici su dužni:
1. obaviti razgovor s djetetom ako je dostupno i tijekom razgovora upoznati dijete s daljnjim postupanjem;
2. pozvati djetetove roditelje odmah na razgovor i upoznati ih sa značajnim saznanjima i informacijama koje zaposlenici škole posjeduju – ako je dijete zlostavljao jedan roditelj, upoznati s time drugog roditelja;
3. upozoriti roditelje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati ih o obvezi škole da slučaj prijavi Hrvatskom zavodu za socijalni rad, policiji i nadležnom upravnom tijelu za poslove obrazovanja;
4. ako su roditelji spremni za suradnju, uključiti ih u savjetovanje unutar škole ili im preporučiti odgovarajuće ustanove;
5. ako je dijete zlostavljano od oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje odmah obavijestiti o tome Hrvatski zavod za socijalni rad i postupati dalje u dogovoru s Hrvatskim zavodom za socijalni rad;
6. ako roditelji odbijaju suradnju, o tome informirati Hrvatski zavod za socijalni rad i nadležno upravno tijelo za poslove obrazovanja;

7. ako je djetetu potrebna pomoć ili pregled liječnika, s djetetom liječniku idu roditelj (ako je dostupan i ako ne postoji sumnja da je on zlostavljač) ili predstavnik škole ili predstavnik Hrvatskog zavoda za socijalni rad;
8. tijekom razgovora s djetetom stručni suradnik mora voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba;
9. surađivati s nadležnim Hrvatskim zavodom za socijalni rad i djelovati usklađeno u cilju dobrobiti djeteta.

VI. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SEKSUALNOG NASILJA NAD DJETETOM

Članak 9.

Sukladno *Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* (Vlada RH, Ured za ravnopravnost spolova, 2023.), cilj postupanja Škole je skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, senzibilizirati se na pojavu seksualnog nasilja koje doživljavaju maloljetne osobe te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama koje pružaju pomoć žrtvama seksualnog nasilja. U slučaju kada je seksualno nasilje sastavni dio obiteljskog nasilja, Škola postupa po *Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji, Obiteljskom zakonu, Kaznenom zakonu, Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima* te *Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja.*

Postupanje u slučaju seksualnog nasilja nad djetetom:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema djetetu;
- na smiren način saslušati dijete žrtvu nasilja, po mogućnosti od strane stručne osobe te pružiti pomoć i potporu djetetu;
- voditi računa da se razgovor s djetetom vodi u uvjetima i na način prilagođen djetetu, da se dijete ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti djetetu da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to samo želi;
- obveza je osobe koja vodi razgovor upoznati dijete, na djetetu razumljiv način, s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim očekivanim procedurama;
- ustanova vodi računa da se dijete o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan);
- odmah po primanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je dijete doživjelo seksualno nasilje, ravnatelj ustanove/odgovorna osoba, odnosno svaka druga osoba koja ima bilo kakvih saznanja o počinjenom seksualnom nasilju prema djetetu bez odgode prijavljuje sumnju o postojanju kaznenoga ili prekršajnog djela policiji ili državnom odvjetniku te Zavodu za socijalni rad. Ukoliko je počinitelj djelatnik/ca ustanove, uz prethodno navedeno, poduzima mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja;

- poduzeti žurne mjere za sigurnost i zaštitu djeteta i obavijestiti roditelje/skrbnika/osobu kojoj je povjerena skrb o djetetu, odnosno Područni ured Zavoda za socijalni rad ako postoji sumnja da se nasilje dogodilo u obitelji;
- ukoliko je djetetu potrebna žurna liječnička intervencija ili pregled odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, otpratiti ili osigurati pratnju djeteta od strane stručne osobe liječniku/ci te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju;
- u slučaju ako su roditelji/skrbnici nedostupni, ne žele se odazvati ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, u suradnji s policijom obavijestiti Zavod za socijalni rad kako bi se osigurala prisutnost stručnog radnika/ce Zavoda pri razgovoru policijskog službenika s djetetom, odnosno ukoliko se ista ne može osigurati, prisutnost stručnog radnika/ce odgojno-obrazovne i druge ustanove koja skrbi o djeci;
- dijete žrtvu i osobe koje skrbe o djetetu upoznati o mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore djetetu;
- poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djeteta žrtve;
- ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik/ca ustanove, čelnik/ca ustanove dužan/na je poduzeti mjere zaštite djeteta žrtve i druge djece od kontakta s počiniteljem, preispitivanje radno-pravne i etičke odgovornosti počinitelja te ukoliko se utvrdi odgovornost, odrediti disciplinsku kaznu;
- u slučaju vršnjačkog seksualnog nasilja dodatno:
  - od strane stručne osobe obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Zavod,
  - pozvati roditelje/skrbnike ili druge osobe koje skrbe o djetetu koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć,
  - dijete na njemu razumljiv i prilagođen način i osobe koje skrbe o djetetu obavijestiti o obvezi prijave nadležnom područnom uredu Zavoda, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama,
  - poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djece,
  - poduzeti mjere za sustavnu i kontinuiranu prevenciju nasilja;
- u slučaju nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati visoku razinu uznemirenosti i stresa kod druge djece ustanova će zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć;
- o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite djece te svojim opažanjima djelatnici ustanova dužni su voditi službene bilješke koje predaju čelniku ustanove, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo sud, Zavod);
- o postupanju povodom prijave sumnje na seksualno nasilje nad djetetom ustanova je dužna najkasnije u roku od 7 dana, obavijestiti:

a) nadležno ministarstvo
b) pravobraniteljicu za djecu
c) pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom ukoliko dijete ima teškoće u razvoju
d) nadležnog liječnika/cu školske i adolescentne medicine i nadležnog liječnika primarne zdravstvene zaštite (liječnik opće medicine/pedijatar).

VII. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA, RODITELJA, DRUGIH DJELATNIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

Članak 10.

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u školi (djelatnika škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) djelatnik škole je obvezan:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema djetetu;
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika škole ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema djetetu i obavijestiti policiju;
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje prema djetetu, o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika škole i policiju, ovisno o težini nasilja;
- upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom Hrvatskom zavodu za socijalni rad, policiji i nadležnom upravnom odjelu za obrazovanje;
- o događaju obavijestiti Hrvatski zavod za socijalni rad, policiju te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih;
- stručni suradnik dužan je obaviti razgovor s djetetom odmah po saznanju o događaju s ciljem normaliziranja osjećaja djeteta i sprečavanja dugoročnih posljedica traume te tijekom razgovora s djetetom voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba;
- kada stručni suradnik obavi razgovor s djetetom ravnatelj, stručni suradnik, razrednik ili član Učiteljskog vijeća trebaju o događaju odmah obavijestiti roditelje djeteta (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u školi prema vlastitom djetetu) i pozvati ih da dijete odvedu kući te ih informirati o eventualnoj potrebi uključivanja djeteta i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u školi ili izvan škole;
- u slučaju da je dijete ozlijeđeno ili postoji sumnja da bi moglo biti ozlijeđeno, treba ga odvesti na liječnički pregled, pri čemu s njim u pratnji ide roditelj (ako je dostupan) ili predstavnik škole ili Hrvatskog zavoda za socijalni rad.

VIII. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

Članak 11.

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (roditelja učenika, nepoznate osobe, djelatnika škole) prema drugoj odrasloj osobi u školi (roditelju učenika ili djelatniku škole) te u slučaju da postoje informacije da odrasla osoba u prostor škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost osoba i imovine u školi, djelatnik škole koji ima tu informaciju ili je nazočan mora:

- odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje;
- upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj. unošenja opasnih predmeta u prostor škole i zatražiti od nje da napusti prostor škole;

- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja škole, stručnog suradnika ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje i obavijestiti policiju;
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje, odmah o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika
- o događaju obavijestiti policiju, Hrvatski zavod za socijalni rad, nadležni upravni odjel za obrazovanje te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.

IX. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA DJELATNICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA ŠKOLE

Članak 12.

U slučaju da je djelatnik škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika škole on treba o tome izvijestiti ravnatelja ili stručne suradnike škole. Oni će:

- razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru;
- odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivost takvog ponašanja;
- prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere koje će donijeti Učiteljsko vijeće u skladu sa *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoškim mjera;*
- uključiti učenika u stručni tretman u školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi van škole;
- o svemu izvijestiti Hrvatski zavod za socijalni rad i nadležni upravni odjel za obrazovanje, a po potrebi i policiju;
- ako je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u školi, zbog čega je škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pisanom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti nadležni upravni odjel za obrazovanje te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.
- U slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj ili stručni suradnik su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima. Dužni su savjetovati se s nadležnom i stručnom osobom koja ima iskustva u radu s traumatiziranim osobama i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja.

X. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAMOOZLJEĐIVANJA I/ILI SUICIDALNIH NAMJERA UČENIKA

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAZNANJA DA SE UČENIK SAMOOZLJEĐUJE

Članak 13.

U situaciji kada učitelj primijeti kako učenik ima porezotine/opekotine/razderotine po rukama i/ili drugim vidljivim dijelovima tijela po završetku nastavnog sata obavještava stručne suradnike o tim zapažanjima

U situaciji kada se učenik povjerio učitelju da se samoozljeđuje, učitelj provodi individualni razgovor s učenikom.

O događaju i postupanjima učitelj je dužan napisati službenu zabilješku koju će predati stručnim suradnicima.
Ako se učenik povjerio učitelju da se samoozljeđuje, učitelj provodi individualni razgovor s učenikom prema smjernicama za razgovor. Tijekom razgovora važno je ostati pribran i omogućiti učeniku privatnost.
Učitelj upućuje učenika školskom psihologu:

- PROCJENA RIZIKA – psiholog provodi razgovor s učenikom. Prikuplja zapažanja razrednika i drugih učitelja o funkcioniranju učenika i eventualnim promjenama u ponašanju. Daljnje postupanje ovisi o stupnju procijenjenog rizika samoozljeđivanja/suicidalnosti. Važno je voditi računa o povjerljivosti.
- ODLUKA O OBAVJEŠTAVANJU RODITELJA

a) Psiholog tijekom razgovora priprema učenika na obavještavanje roditelja. S učenikom dogovara način razgovora s roditeljima odnosno dijeljenja informacija.
b) Roditelje ne obavještavati ako postoji rizik zlostavljanja; u tom slučaju obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad. Roditeljima se ne dijele nikakve informacije prije postupanja i povratne informacije Zavoda za socijalni rad.

- UPUĆIVANJE U VANJSKE INSTITUCIJE – psiholog obavještava školsku liječnicu o samoozljeđivanju učenika i dogovara upućivanje u vanjske institucije (redovni ili hitni termin psihijatra). Donosi se odluka o potrebi kontaktiranja Zavoda za socijalni rad.
- PODRŠKA PSIHOLOGA – prema potrebama funkcionalna analiza ponašanja, izrada sigurnosnog plana, ponavljanje procjene rizika, intervencija, praćenje.
- SURADNJA I RAZMJENA INFORMACIJA – suradnja i razmjena informacija između stručnih suradnika, učitelja, roditelja, školske liječnice, psihijatra. Voditi računa o povjerljivosti.

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI SAZNANJA O SUICIDALNIM MISLIMA, PLANOVIMA I/ILI POKUŠAJIMA UČENIKA

Članak 14.

U slučaju saznanja o suicidalnim mislima/planovima/pokušajima učenika:

- U situaciji kada je učenik povjerio učitelju da ima suicidalne misli, učitelj provodi individualni razgovor s učenikom prema smjernicama za razgovor
- Ukoliko likovni izričaj ili pisani oblici (sastavci, školske zadaće...) ukazuju na postojanje depresivnih i suicidalnih ideja ili su uznemirujući po sadržaju, učitelj će o tome obavijestiti psihologa koji će provesti razgovor s učenikom.
- U situaciji kada učitelj dobije informacije od drugih učenika ili treće osobe kako određeni učenik ima suicidalne misli ili planove o tome će obavijestiti psihologa koji će razgovarati s učenicima.
- O događaju i postupanjima učitelj je dužan napisati službenu zabilješku koju će predati psihologu.
- Psiholog tijekom razgovora priprema učenika na obavještavanje roditelja. S učenikom dogovara način razgovora s roditeljima odnosno dijeljenja informacija.
- Roditelje ne obavještavati ako postoji rizik zlostavljanja; u tom slučaju obavijestiti nadležni Zavod za socijalni rad

- S obzirom na procjenu situacije psiholog obavještava školsku liječnicu o suicidalnim idejama učenika i dogovara upućivanje u vanjske institucije (redovni ili hitni termin psihijatra). Donosi se odluka o potrebi kontaktiranja Zavoda za socijalni rad.
- Prema potrebama praćenje i intervencija.
- Suradnja i razmjena informacija između stručnih suradnika, učitelja, roditelja, školske liječnice, psihijatra. Voditi računa o povjerljivosti.

Zabilješka o događaju i postupanju treba sadržavati sljedeće stavke:

- Datum događaja
- Mjesto i vrijeme događaja
- Sudionici događaja
- Opis događaja
- Poduzete aktivnosti
- Bilješka o razgovoru s učenikom/učenicima
- Bilješka o razgovoru s roditeljima

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI ŠIRENJA SNIMKE SAMOOZLJEĐIVANJA

Članak 15.

Učitelj, razrednik ili stručni suradnik provodi razgovor/e sa učenicima koji šire snimku samoozljeđivanja. O događaju i postupanjima učitelj je dužan napisati službenu zabilješku koje će predati stručnim suradnicima najkasnije sljedećeg dana.
Zabilješka o događaju i postupanju treba sadržavati sljedeće stavke:

- Datum događaja
- Mjesto i vrijeme događaja
- Sudionici događaja
- Opis događaja
- Poduzete aktivnosti
- Bilješka o razgovoru s učenikom/učenicima
- Bilješka o razgovoru s roditeljima

Ako je na snimci samoozljeđivanja učenik naše škole potrebno je obaviti razgovor s njim, kao i daljnje postupke prema protokolu za situaciju saznanja da se učenik samoozljeđuje.

Prijava sadržaja objavljenog na društvenoj mreži ili aplikaciji prema uputama MUP-a: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske - Kako prijaviti sadržaj objavljen na društvenoj mreži/aplikaciji

Stručni suradnici procjenjuju potrebe učenika/razrednog odjela s jedne strane i rizik od širenja emocionalne zaraze s druge strane i donose odluku o poduzimanju intervencija u svrhu edukacije i podrške na individualnoj ili grupnoj razini.

POSTUPANJE ŠKOLE U SITUACIJI GRUPNOG I/ILI SERIJSKOG SAMOOZLJEĐIVANJA

Članak 16.

Radi velikog rizika od širenja emocionalne zaraze kod pojave grupnog ili serijskog samoozljeđivanja NE provoditi grupne intervencije, grupnu (psiho) edukaciju učenika ili učitelja na temu samoozljeđivanja. Postupati individualno prema Protokolu postupanja u situaciji saznanja da se učenik samoozljeđuje ili Protokolu postupanja u situaciji samoozljeđivanja u školi.

SMJERNICE UČITELJU ZA RAZGOVOR S UČENIKOM U SITUACIJI SAMOOZLJEĐIVANJA I/ILI SUICIDALNIH NAMJERA

Članak 17.

Smjernice učitelju za razgovor s učenikom u situaciji samoozljeđivanja i/ili suicidalnih namjera:

- Pohvaliti postupak: npr. *Pokazao/la si veliku snagu i hrabrost što si me o tome obavijestio/la.*
- Uočiti i reflektirati emociju koju primjećujete: npr. *Vidim da se osjećaš tužno/razočarano/uznemireno/napeto/(...) želio/željela bih ti pomoći ako mogu. Želiš li razgovarati o tome što se događa?*
- Parafrazirati rečeno: npr. *Čini mi se da je pred tobom teško životno razdoblje i da smatraš da je samoozljeđivanje jedino što ti pomaže, no siguran/na sam da postoje i drugi načini.*
- Postaviti granice u okviru svojih kompetencija i odgovornosti: npr. *Ja nemam toliko znanja o ovome, stoga bih predložio/la da razgovaraš s nekim od naše stručne službe u školi, oni imaju znanja i iskustva i mogu ti pružiti pomoć u ovome. Što kažeš na to? Ukoliko želiš, mogu ja otići s tobom do nekoga od njih.*

Kako pristupiti učeniku koji se samoozljeđuje

- Iznimno je važno ne reagirati burno, ostati na van miran, iako se tako ne osjećamo
- Burne reakcije ne pomažu i zastrašujuće su učeniku
- Jasno reći kako želimo pomoći
- Ne izbjegavati tu temu
- Poslušati, pokazati suosjećanje i zabrinutost
- Biti dostupan
- Postavljati pitanja otvorenog tipa
- Dati učeniku do znanja da razumijemo što se događa i da smo uz njega

XI. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Članak 18.

Škola vodi posebnu Evidenciju o sukobima i nasilju u školi. Taj obrazac popunjava član Učiteljskog vijeća koji je nazočio ili bio obaviješten o događaju neposredno nakon istog. Zapis o događaju iz Evidencije je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Evidencija škole o sukobima i nasilju u školi sadrži sljedeće podatke

- datum
- sudionici događaja
- mjesto i vrijeme događaja
- poduzete mjere
- osoba koja prijavljuje događaj.

XII. OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA KOJI POPUNJAVA OSOBA KOJA JE IZAZVALA DOGAĐAJ

Članak 19.

Obrazac koji popunjava osoba koja je izazvala događaj. Svaka osoba (učenik, učitelj ili drugi djelatnik škole) koja je izazvala sukob ili nasilje popunjava neposredno nakon događaja navedeni obrazac te ga predaje ravnatelju ili stručnom suradniku škole. Taj obrazac je sastavni dio izvješća škole o događaju.

Obrazac za opis događaja:

- datum
- sudionici događaja
- mjesto i vrijeme događaja
- opis događaja
- što mislim o uzrocima događaja
- moje mišljenje o poduzetim mjerama
- što ću poduzeti- reći ili poduzeti nakon događaja
- druga moguća rješenja – moji prijedlozi

Članak 20.

Škola je obvezna tijekom školske godine putem stručne službe i ravnatelja organizirati radionice za učenike i radionice za roditelje na temu nasilje, postupci kod nasilnog ponašanja i mjere sprečavanja nasilja u školi i izvan škole.

XIII. OBRASCI

EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

- DATUM_____
- SUDIONICI DOGAĐAJA

_____
_____
_____
_____
_____

- MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

_____
_____
_____
_____
_____

- PODUZETE MJERE

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

- OSOBA KOJA PRIJAVLJUJE DOGAĐAJ

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Potpis

_____

OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA

- DATUM_____
- SUDIONICI DOGAĐAJA

_____

_____

_____

- MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

_____

_____

- OPIS DOGAĐAJA

_____

_____

_____

_____

_____

- ŠTO MISLIM O UZROCIMA DOGAĐAJA

_____

_____

_____

_____

_____

- MOJE MIŠLJENJE O PODUZETIM MJERAMA

_____

_____

_____

_____

_____

- ŠTO ĆU PODUZETI- REĆI ILI PODUZETI NAKON DOGAĐAJA

_____

_____

_____

_____

- DRUGA MOGUĆA RJEŠENJA – MOJI PRIJEDLOZI

_____

_____

_____

_____

Potpis sudionika

_____

Potpis stručne osobe

_____

ZABILJEŠKA O DOGAĐAJU I POSTUPANJU U SITUACIJI SAZNANJA O SUICIDALNIM MISLIMA, PLANOVIMA I/ILI POKUŠAJIMA UČENIKA ILI SAMOOZLJEĐIVANJA UČENIKA

- DATUM_____

- MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

_____
_____
_____

- SUDIONICI DOGAĐAJA

_____
_____
_____

- OPIS DOGAĐAJA

_____
_____
_____
_____
_____

- PODUZETE ATIVNOSTI

_____
_____
_____
_____
_____
_____

- BILJEŠKA O RAZGOVORU S UČENIKOM/UČENICIMA

_____
_____
_____
_____
_____
_____

- BILJEŠKA O RAZGOVORU S RODITELJEM

_____
_____
_____
_____
_____

Potpis stručne osobe

_____

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Ovaj Protokol je donesen na 13. sjednici Školskog odbora, dana 27. studenoga 2025., te stupa na snagu osmog dana od objave na oglasnoj ploči škole.

KLASA: 011-03/25-01/4
URBROJ: 2185-08-02-25-1
Belišće, 27. studenoga 2025. godine

PREDSJEDNICA ŠKOLSKOG ODBORA:
D. Vinković
dr.sc. Dajana Vinković

Ovaj Protokol je objavljen na oglasnoj ploči Osnovne škole Ivana Kukuljevića, Belišće dana 27. studenoga 2025. godine, a stupio je na snagu 5. prosinca 2025. godine.

OSNOVNA ŠKOLA IVANA KUKULJEVIĆA BELIŠĆE

RAVNATELJ:
Neven Vranković, prof.